

Mål C-656/23 [Karaman]ⁱ**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

den 7 november 2023

Domstol som begär förhandsavgörande:

Rechtbank Noord-Holland (Nederländerna)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

den 19 oktober 2023

Klagande:

B

Motpart:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Saken i målet vid den nationella domstolen

Denna begäran har lämnats in inom ramen för ett förfarande avseende frågan vilket startdatum som gäller för ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting som ansöker om internationellt skydd i ett asylförfarande.

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

I denna begäran om förhandsavgörande på grundval av artikel 267 i EUF-fördraget angående tolkningen av artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (nedan kallat förfarandedirektivet) samt artikel 13 och skäl 21 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt

ⁱ Förevarande mål har getts ett fiktivt namn. Detta namn är inte någon av rättegångsdeltagarnas verkliga namn.

skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (nedan kallat skyddsgrundsdirektivet).

Tolkningsfrågor

Domstolen som begär förhandsavgörande framställer nedanstående frågor till EU-domstolen i enlighet med artikel 267 FEUF med begäran om förhandsavgörande:

- I. Är artikel 6 i direktiv 2013/32/EU (förfarandedirektivet) relevant för besvarandet av frågan med vilket startdatum ett uppehållstillstånd ska beviljas?
- II. Om frågan besvaras jakande, ska artikel 6 i förfarandedirektivet tolkas så, att det avgörande för uppehållstillståndets startdatum är datumet för när ansökan om internationellt skydd:
 - gjordes (artikel 6.1 första stycket i förfarandedirektivet) eller
 - registrerades (artikel 6.1 första stycket och artikel 6.5 i förfarandedirektivet) eller
 - (formellt) lämnades in (artikel 6.2, 6.3 och 6.4 i förfarandedirektivet)?
- III. Om inte datumet då ansökan gjordes är avgörande för uppehållstillståndets startdatum, hur förhåller det sig till artikel 13 i skyddsgrundsdirektivet i förening med skäl 21 i ingressen, med tanke på flyktingskapets där angivna fastställande karaktär?

Anförda unionsbestämmelser

Direktiv 2013/32/EU (förfarandedirektivet), artikel 2 b), 2 c), artikel 6.1-6.5 och artikel 31.2 och 31.3

Direktiv 2011/95/EU (skyddsgrundsdirektivet), skäl 21, artikel 13 och artikel 24.1

Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (nedan kallat direktivet om familjeåterförening)

Anförda nationella bestämmelser

Algemene wet bestuursrecht, artikel 1:3.3, artikel 4:1, artikel 4:4 och artikel 4:5.1 a)

Vreemdelingenwet 2000, artikel 1, artikel 28.1 a), artikel 29.1, artikel 37.1 a) och artikel 44.2

Vreemdelingenbesluit 2000, artikel 3.107b, artikel 3.108.1 och artikel 3.108c 1

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i målet vid den nationella domstolen

- 1 B (nedan kallad klaganden), en asylsökande som tagit sig in på nederländskt territorium, anmälde sig den 10 oktober 2021 till Immigratie- en Naturalisatiediensts mottagningscentrum (nedan kallat IND), även kallat Aanmeldcentrum Ter Apel.
- 2 Klaganden meddelade då att han önskade lämna in en asylansökan. Registreringen av ansökan ägde rum samma dag. Från den stunden åtnjuter asylsökanden laglig vistelse i Nederländerna, erhåller han (mottagnings)förmåner och löper han inte längre risken att avvisas till sitt ursprungsland ("refoulement-risk").
- 3 Den 20 oktober 2021 ställde IND, som lyder under Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (nedan kallad motparten), ett standardformulär M35-H till B:s förfogande som denne undertecknade och lämnade in samma datum.
- 4 Ansökan om internationellt skydd som klaganden lämnade in bifölls genom beslut av den 26 augusti 2022 av Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid på grundval av artikel 29.1 a i Vreemdelingenwet 2000 (2000 års utlänningslag) med giltighet från datumet för mottagandet av ansökan, närmare bestämt den 20 oktober 2021.
- 5 Klaganden överklagade beslutet till Rechtbank Noord-Holland (Nederländerna), domstolen som begär förhandsavgörande, eftersom startdatumet för uppehållstillståndet enligt honom felaktigt fastställts till den 20 oktober 2021, datumet då ansökan mottogs, i stället för den 10 oktober 2021, datumet då han anmälde sig.
- 6 Domstolen som begär förhandsavgörande har beslutat att ställa tolkningsfrågor till EU-domstolen för att ta reda på om det följer av skyddsgrundsdirektivet eller förfarandedirektivet på vilket sätt medlemsstaterna ska bestämma startdatumet för en asylrätt som ska beviljas.

Parternas huvudargument

- 7 **Klaganden** intar ståndpunkten att startdatumet för hans beviljade uppehållstillstånd ska vara den 10 oktober 2021, eftersom han det datumet uttryckte för de nederländska myndigheterna att han ämnade ansöka om internationellt skydd. Därmed mottogs en asylansökan som avses i artikel 44.2 i Vreemdelingenwet.
- 8 Det faktum att motparten skapade förutsättningar för honom den 20 oktober 2021 att underteckna ett formulär M35-H gör inte att datumet för ansökan förskjuts från den 10 till den 20 oktober 2021; att bevilja ett uppehållstillstånd från tidpunkten för uppfyllandet av de förfarandemässiga krav för inlämnandet av ansökan som ställs av motparten är till förfång för flyktingskapets fastställande karaktär – som enligt domarna i mål A och S (av den 12 april 2018, C-550/16, EU:C:2018:248)

och XC (av den 1 augusti 2022, XC, C-279/20, ECLI:EU:C:2022:618) implicerar att en flykting har rätt att erkännas som sådan från och med datumet då han ansöker om erkännande av den statusen, att det alltså är fråga om en asylansökan så snart asylsökanden har uttryckt sin önskan om asyl – och strider mot artikel 13 i skyddsgrundsdirektivet.

- 9 Genom att göra startdatumet avhängigt av de nederländska myndigheternas agerande eliminerar motparten också förfarandedirektivets ändamålsenliga effekt. Enligt klaganden måste motparten knyta uppehållstillståndets startdatum till datumet då önskan om asyl meddelades och asylansökan ”görs” enligt artikel 6 i förfarandedirektivet.
- 10 Klaganden gör gällande att att ”göra” en asylansökan enligt domstolen inte behöver ha någon särskild form eller var kopplat till några formaliteter. Formaliteterna krävs uteslutande när asylansökan ”lämnas in” (domar av den 25 juni 2020, VL, C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, punkt 93, 30 juni 2022, M.A, C72/22 PPU, EU:C:2022:505, punkt 57).
- 11 I andra hand gör klaganden gällande att hans uppehållstillstånd måste börja gälla senast tre arbetsdagar efter det att han uttryckt sin önskan om asyl. Det följer nämligen av artikel 6.1 i förfarandedirektivet att en ansökan om internationellt skydd registreras inom tre arbetsdagar efter det att denna ansökan är ”gjord”.
- 12 En utlänning får inte heller göras avhängig av de behöriga myndigheternas arbetsbörda eller personalresurser.
- 13 Avslutningsvis skiljer sig rutinerna på Aanmeldcentrum Ter Apel från rutinerna på Aanmeldcentrum Schiphol, där ansökningarna ”registreras” så snart de har ”gjorts”. Det medför ojämlikhet.
- 14 **Motparten** intar ståndpunkten att den nederländska lagstiftningen om startdatumet för asylrätten är i linje med unionsrätten. Man har att göra med en mottagen ansökan som avses i artikel 44 i Vreemdelingenwet först efter att ansökan har lämnats in på föreskrivet sätt.
- 15 Klaganden uttryckte sin önskan om asyl på ett icke formbundet sätt den 10 oktober 2021. Denna blev registrerad samma dag. Den 20 oktober 2021 uppfylldes de formella kraven genom det undertecknade ansökningsformuläret, och asyلفörfarandet tog sin början.
- 16 Det är i linje med artikel 24 i skyddsgrundsdirektivet, enligt vilket ett uppehållstillstånd ska utfärdas ”så snart som möjligt” efter det att internationellt skydd beviljats. Det är sålunda skillnad på flyktingstatus, som är fastställande, och uppehållstillstånd, som inte är det. Domarna i mål A och S och XC är därmed inte tillämpliga här, eftersom det tydligt stipuleras i artikel 24 i skyddsgrundsdirektivet när ett uppehållstillstånd måste utfärdas.

- 17 Som det framgår av artikel 6 i förfarandedirektivet får medlemsstaterna göra skillnad på att göra en asylansökan och att lämna in densamma, dessutom har de behörighet att föreskriva på vilket sätt en ansökan ska lämnas in.
- 18 Klaganden medger förvisso att den ena utlänningen måste vänta längre tills han får förutsättningar att lämna in en ansökan än den andra, men det är inte av betydelse eftersom alla utlänningar i Nederländerna som beviljas asyl behandlas gynnsammare vad avser beräkningen av den lagliga vistelsens varaktighet än vad som krävs enligt unionsrätten.

Kortfattad redogörelse för skälen till begäran om förhandsavgörande

- 19 Enligt nationell rätt har klaganden rätt till asyl från och med datumet då alla lagkrav för inlämning av ansökan om asylrätt är uppfyllda, medan det följer av artikel 6 i förfarandedirektivet att det är skillnad på att ”göra” en ansökan om internationellt skydd och ”registrera” och ”lämna in” en dylik ansökan.
- 20 I förevarande mål registrerades asylansökan samma dag som den gjordes, men den lämnades in först senare. Domstolen som begär förhandsavgörande vänder sig till EU-domstolen eftersom det inte framstår tydligt vilken betydelse som ska tillskrivas begreppen att ”lämna in” och att ”göra” en asylansökan i förhållande till startdatumet för asylrätten. Enligt domstolen som begär förhandsavgörande ger varken nationell rätt eller EU-domstolens rättspraxis något entydigt svar på frågan vad som avses med asylrättens startdatum, varigenom det är oklart om nederländsk rätt är överensstämmande med unionsrätten.
- 21 Att flyktingstatusen är fastställande är inte föremål för förevarande mål. Med tanke på att parternas ståndpunkter går isär om detta inställer sig emellertid frågan om denna fastställande karaktär likväl är relevant i förevarande mål.